

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΧΑΓΗ

Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Η αγορά των γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ολλανδία

Βικέντιος Μπουϊκέμα

Επιστημονικός Συνεργάτης

Ιούλιος 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

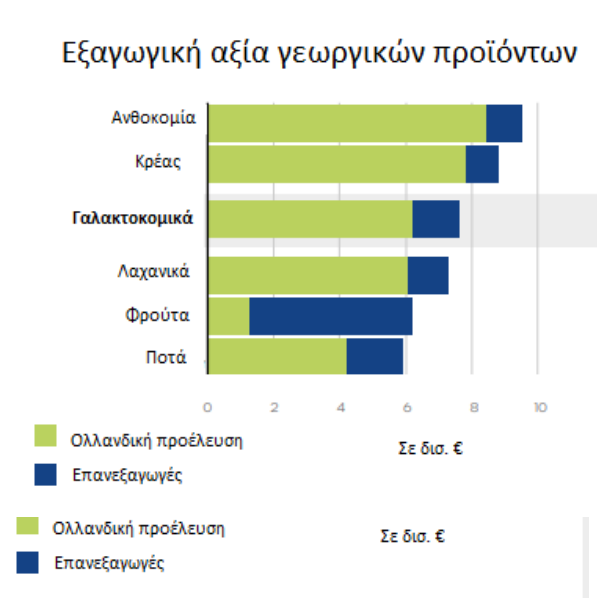
A. Παραγωγικό περιβάλλον	3
B. Κατανάλωση και τιμές καταναλωτή.....	6
Γ. Εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων Ολλανδίας.....	11
Γ.1. Εισαγωγές.....	11
Γ.2. Εξαγωγές.....	13
Δ. Διμερές εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων.....	16
Δ.1. Ελληνικές εξαγωγές στην Ολλανδία.....	16
Δ.2. Εισαγωγές Ελλάδας από Ολλανδία.....	19
E. Προοπτικές	21
Z. Σχετικές οργανώσεις/ενώσεις & πηγές.....	22

A. Παραγωγικό περιβάλλον

Ο γαλακτοκομικός τομέας συνδέεται άρρηκτα με την Ολλανδία. Το κλίμα και το έδαφος είναι ιδανικό για και την ανάπτυξη φυσικών βοσκοτόπων και την εκτροφή γαλακτοπαραγωγών αγελάδων. Η γαλακτοπαραγωγή και η γαλακτοκομική βιομηχανία συνεπάγονται σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας και δισεκατομμύρια έσοδα, γεγονός που σημαίνει ότι ο τομέας αποτελεί αξιόλογο τμήμα της ολλανδικής οικονομίας και του διεθνούς εμπορίου της.

Πιο συγκριμένα, η Ολλανδία είναι σημαντική παραγωγός τροφίμων (τομέας ο οποίος συμβάλλει στον σχηματισμό του ΑΕΠ κατά 7%) και δη γαλακτοκομικών προϊόντων (περίπου 1% του ΑΕΠ). Ειδικά η συνεισφορά των εξαγωγών τυριού στο εμπορικό ισοζύγιο είναι αρκετά μεγάλη και σταθερή, καταλαμβάνοντας ποσοστό περίπου 4%. Ειδικά σε ό, τι αφορά στα τυριά, πολύ γνωστές ολλανδικές ποικιλίες είναι οι Gouda, Edammer, Maasdammer, και Oud Amsterdam, η δε ποικιλία Gouda είναι η πιο δημοφιλής από όλες.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τη σημασία του γεωργικού τομέα στο πλαίσιο εξαγωγών, και ιδίως των γαλακτοκομικών προϊόντων για την Ολλανδία το 2019.

Πηγή: ZuivelNL

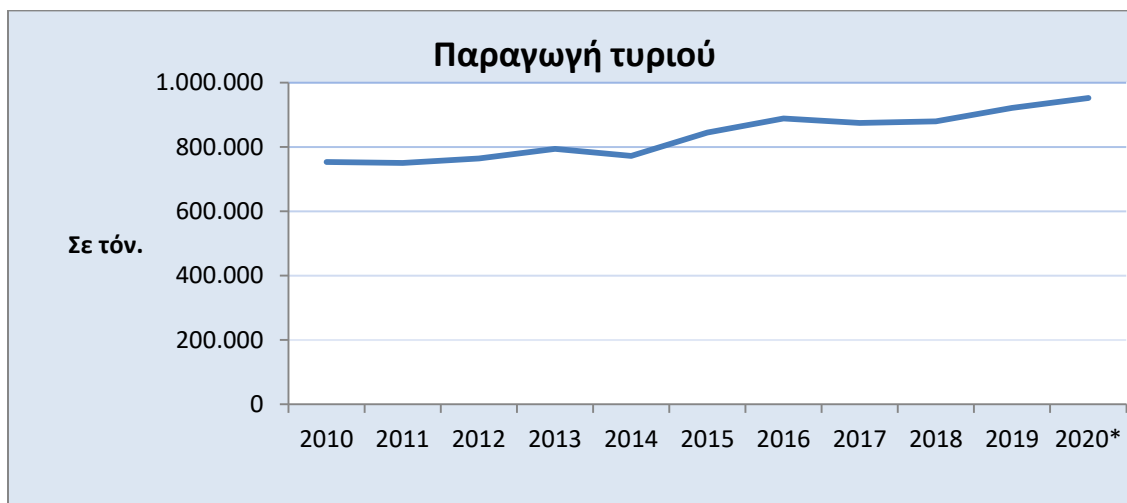
Τα στατιστικά στοιχεία της Ολλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας για την προσφορά γάλακτος και την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από γαλακτοκομεία δείχνουν ότι η παράγωγή τυριού έχει αυξηθεί αρκετά κατά την τελευταία δεκαετία. Το 2010, τα ολλανδικά γαλακτοκομεία παρήγαγαν 752.638 τόνους «τυριού εργοστασίου» από αγελαδινό γάλα, ενώ η παραγωγή τους ανήλθε σε 951.923 τόνους το 2020, γεγονός ήτοι

αύξηση κατά 26%. Πριν από το 2018, η μεγαλύτερη αύξηση της παραγωγής σε όγκο στην Ολλανδία καταγράφηκε στο τυρί Gouda. Ωστόσο, το έτος εκείνο, η Royal A-ware ανακοίνωσε κοινοπραξία με τον γαλακτοκομικό συνεταιρισμό Fonterra της Νέας Ζηλανδίας σε ένα εργοστάσιο παραγωγής μοτσαρέλας, που παράγει 45.000 τόνους ετησίως στο Heerenveen. Από την τοπική παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, περίπου το 35% καταναλώνεται στην Ολλανδία, ενώ το 65% εξάγεται (το μεγαλύτερο μέρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Όσον αφορά την παράγωγη τυριού, η Ολλανδία βρίσκεται στην 4η θέση στην Ευρώπη, μετά τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Γαλλία, με ετησία παράγωγη άνω των 900.000 τόνων. Στατιστικά στοιχεία της ZuivelNL για το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους δείχνουν ότι η Ολλανδία αντιπροσώπευε περισσότερο από το 10% (241.900 τόνους) της ευρωπαϊκής παραγωγής τυριού.

Προμήθεια γάλακτος και παραγωγή από γαλακτοκομεία (σε τόνους)

	Παροχή γάλακτος	Βούτυρο	Τυρί εργοστασίου	Σκόνη γάλακτος	Συμπυκνωμένο γάλα
2010	11.626.123	133.419	752.638	199.087	347.285
2016	14.324.438	161.311	887.812	235.863	372.221
2017	14.295.931	149.015	874.238	249.887	366.985
2018	13.880.920	153.674	878.908	226.382	343.298
2019	13.802.159	136.524	920.809	243.958	390.833
2020	13.959.632	131.713	951.923	249.284	330.848

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Συνολικά, η Ολλανδία παράγει περίπου 14 δισεκατομμύρια λίτρα αγελαδινού γάλακτος (από περίπου 1,6 εκατομμύρια αγελάδες) και 0,4 δισεκατομμύρια λίτρα κατσικίσιου γάλακτος. Σύμφωνα με στοιχεία της Ολλανδικής Οργάνωσης για τον Γαλακτοκομικό Τομέα (ZuivelNL), περίπου το 56% του γάλακτος χρησιμοποιείται για την παραγωγή τυριού και το 15% για σκόνη γάλακτος. Το υπόλοιπο ποσοστό χρησιμοποιείται για παρασκευή βουτύρου, για γάλα προς κατανάλωση και για λοιπά γαλακτοκομικά

προϊόντα. Η συντριπτική πλειονότητα (πάνω από 95%) αυτής της δεξαμενής γάλακτος χρησιμοποιείται για την παραγωγή (ημι-) σκληρών τυριών όπως το Gouda, το Edam ή το Emmental. Παρά την επένδυση της Royal A-ware και της Fonterra, πάνω από το 90% της ολλανδικής παραγωγής τυριών εξακολουθεί να συνίσταται σε (ημι-) σκληρά τυριά.

Το ολλανδικό γάλα προέρχεται από περίπου 16.000 εταιρείες, οι οποίες στη συνέχεια το παραδίδουν στα 53 εργοστάσια επεξεργασίας γάλακτος που υπάρχουν στη χώρα. Στο παρελθόν, ο αριθμός των γαλακτοκομικών παραγωγικών μονάδων ήταν σημαντικά υψηλότερος, πράγμα που σημαίνει ότι το μέγεθος των επιχειρήσεων και ο συνακόλουθος συγκεντρωτισμός, αυξήθηκε με την πάροδο του χρόνου.

Σημειώνουμε επίσης ότι από τις πέντε μεγαλύτερες εταιρείες στον τομέα της γαλακτοβιομηχανίας παγκοσμίως, η μία είναι η ολλανδική εταιρεία Friesland Campina, με ετήσια έσοδα άνω των 11 δισεκατομμυρίων και σχεδόν 24 χιλιάδες υπαλλήλους σε ολόκληρο τον κόσμο. Άλλες ολλανδικές εταιρείες μεγάλης κλίμακας στον γαλακτοκομικό τομέα περιλαμβάνουν (για παράδειγμα) τις εταιρείες Royal A-ware, Vreugdenhil και DOC Kaas.

Σημειώνουμε ότι λόγω της νομοθεσίας για τα φωσφορικά άλατα (η οποία συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, τον περιορισμό του αριθμού των εκτρεφόμενων αγελάδων), ο τομέας αντιμετωπίζει περιορισμένες ευκαιρίες ανάπτυξης από το 2017. Με αυτή την έννοια, η ολλανδική παραγωγή γάλακτος αναμένεται να περιοριστεί περίπου στα 14 εκατομμύρια τόνους.

B. Κατανάλωση και τιμές καταναλωτή

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα αποτελούν σημαντικό μέρος της ολλανδικής παραδοσιακής διατροφής. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζει η Statista (βάση στατιστικών δεδομένων), ο μέσος Ολλανδός κατανάλωσε παραπάνω από 100 κιλά γαλακτοκομικών προϊόντων το 2020. Εξ αυτών, το γάλα (38,5 κιλά) και το τυρί (18,7 κιλά) ήταν τα προϊόντα που καταναλώθηκαν περισσότερο κατά το συγκεκριμένο έτος. Επίσης, η κατά κεφαλήν κατανάλωση γιαουρτιού ανήλθε στα 17,4 κιλά. Η κατά κεφαλήν κατανάλωση των λοιπών γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθε περίπου στα 20 κιλά. Ωστόσο, η Ολλανδία δεν συγκαταλέγεται στις κορυφαίες χώρες όσον αφορά την κατανάλωση τυριού στην Ευρώπη, όπως είναι, επί παραδείγματι, η Ισλανδία, η Φινλανδία, η Γερμανία και η Γαλλία. Σύμφωνα δε με έκθεση της ολλανδικής τράπεζας Rabobank, η ολλανδική αγορά τυριού είναι ώριμη, με σχετικά υψηλή ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση (περίπου στα 22 κιλά), κυρίως (ημι) σκληρών τυριών.

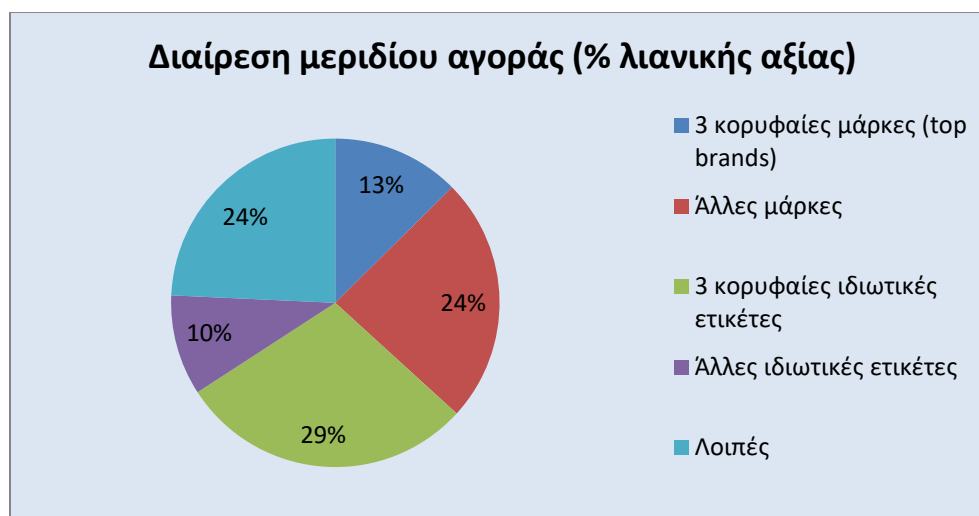
Το τυρί, κυρίως το κίτρινο ολλανδικό τυρί, σε συνδυασμό με το ψωμί (σάντουιτς) έχει παραδοσιακά έναν πολύ σημαντικό ρόλο στη διατροφή των Ολλανδών, ιδίως το πρωί και το μεσημέρι. Σύμφωνα με την εφημερίδα AD (Algemeen Dagblad), το 97% των Ολλανδών καταναλώνει τυρί, ενώ το 98% εξ αυτών συχνά το συνδυάζει με ψωμί. Από τους ανθρώπους που καταναλώνουν τυρί μαζί με το ψωμί τους, το 40% το κάνει σε καθημερινή βάση.

Πηγή: Statista

Το μερίδιο των γαλακτοκομικών προϊόντων στις δαπάνες των νοικοκυριών για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά ήταν σχετικά σταθερό, ήτοι στο 14%, κατά τα τελευταία χρόνια. Το 2018, σύμφωνα με τα στοιχεία της ZuivelNL, αυτό σήμαινε περίπου 5,5 δισ. ευρώ, ή το 1,6% των συνολικών καταναλωτικών δαπανών. Η μεγάλη πλειοψηφία των τυριών πωλείται σε σούπερ μάρκετ (80-90%), ενώ οι δημοτικές αγορές και τα

εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων έχουν πολύ χαμηλότερο μερίδιο αγοράς. Πιο συγκριμένα, σύμφωνα με έρευνα της Rabobank, περίπου το 85% έως το 90% των τυριών πωλείται μέσω καναλιών λιανικής, δείχνοντας την ισχυρή θέση ενός περιορισμένου αριθμού μεγάλων αλυσίδων σούπερ μάρκετ. Ωστόσο, η αγορά των εμπορικών σημάτων είναι ιδιαίτερα κατακερματισμένη στην Ολλανδία.

Πηγή: Rabobank

Ακολουθούν, ενδεικτικά, οι τιμές καταναλωτή για την ελληνική φέτα σε τρία από τις μεγαλύτερες αλυσίδες ολλανδικών σούπερ μάρκετ, καθώς και σε ένα σούπερ μάρκετ βιολογικών προϊόντων.

Τιμές καταναλωτή φέτας– Albert Heijn

Φέτα	Προέλευση	Συσκευασία & τιμή	Τιμή ανά κιλό
Φέτα DODONI 50+	Ελλάδα	200γρ (€2,99)	€ 14,95
Φέτα DODONI 48+	Ελλάδα	150γρ (€ 2,89)	€ 19,27
Φέτα SALAKIS	Ελλάδα	125γρ (€ 1,75)	€ 14,00
AH Οργανική φέτα 50+	Ελλάδα	150γρ (€ 3,09)	€ 20,60
AH φέτα 40+	Ελλάδα	2*75γρ (€ 1,89)	€ 12,60
AH φέτα 43+	Ελλάδα	200γρ (€ 1,64)	€ 8,20
AH Εξαιρετικό βαρέλι φέτας 48+	Ελλάδα	150γρ (€ 3,15)	€ 21,00
Φέτα DODONI σε κύβους σε λάδι & ρίγανη	Ελλάδα	350γρ (€ 2,85)	€ 8,14

Τιμές καταναλωτή φέτας– Jumbo

Φέτα	Προέλευση	Συσκευασία & τιμή	Τιμή ανά κιλό
Jumbo φέτα 43+	Ελλάδα	200γρ (€ 1,64)	€ 8,20
Φέτα SALAKIS 48+	Ελλάδα	150γρ (€ 1,99)	€ 13,27
Οργανική φέτα SALAKIS48+	Ελλάδα	150γρ (€ 2,51)	€ 16,73
Jumbo φέτα σε άλμη BOB 40+	Ελλάδα	150γρ (€ 2,46)	€ 16,40

Τιμές καταναλωτή φέτας – Plus

Φέτα	Προέλευση	Συσκευασία & τιμή	Τιμή ανά κιλό
Φέτα "Vintage" KOLIOS	Ελλάδα	200γρ (€ 2,99)	€ 14,95
Οργανική φέτα "Vintage" KOLIOS	Ελλάδα	150γρ (€ 2,79)	€ 18,60
Φέτα MEVGAL	Ελλάδα	200γρ (€ 1,64)	€ 8,20
Φέτα SALAKIS	Ελλάδα	150γρ (€ 2,10)	€ 14,00

Τιμές καταναλωτή φέτας – Odin (βιολογικό σούπερ μάρκετ)

Φέτα	Προέλευση	Συσκευασία & τιμή	Τιμή ανά κιλό
		150γρ (€ 2,89)	€ 19,27
Βιολογική φέτα MINOS	Ελλάδα	300γρ (€ 5,25)	€ 17,50
Βιολογική φέτα PDO GRANDMA	Ελλάδα	180γρ (€ 4,19)	€23,28
Βιολογική φέτα κατσικάς BIOVERDE	Γερμανία/Ελλάδα	150γρ (€ 3,85)	€ 25,67
Βιολογική φέτα από πρόβατα BIOVERDE	Γερμανία/Ελλάδα	150γρ (€ 4,37)	€ 24,28

Για σκοπούς σύγκρισης, σημειώνουμε ότι τα φθηνότερα ολλανδικά (ημι-) σκληρά τυριά (π.χ. De Zaanse Hoeve ώριμο τυρί 48+ ή τυρί Gouda μικρής διάρκειας ωρίμασης 48+) πωλούνται προς περίπου έξι/εφτά ευρώ ανά κιλό στα μεγάλα σούπερ μάρκετ. Ωστόσο, τα περισσότερα είδη (ημι-) σκληρών ολλανδικών τυριών (λ.χ. τα περισσότερα τυριά τύπου Milner, Wapenaar, Old Amsterdam και Gouda) κυμαίνονται από 10 έως 16 ευρώ ανά κιλό. Τα (ημι-) σκληρά τυριά Gruyere και Grana Padano πωλούνται σε τιμές (ανά κιλό) που υπερβαίνουν τις περισσότερες μάρκες φέτας. Συνεπώς, σε σύγκριση με τα προαναφερθέντα τυριά, η ελληνική φέτα δεν είναι ιδιαίτερα ακριβή.

Σημειώνουμε ότι και σε άλλα αρκετά σημαντικά σούπερ μάρκετ, όπως το Coop και το Dirk, με από κοινού μερίδιο αγοράς περίπου 8%, προσφέρεται φέτα Σαλάκης (1,95 -2,10 ευρώ τα 150 γραμμάρια). Η ελληνική φέτα συνεπώς διατίθεται ευρέως σε οποιοδήποτε ολλανδικό σούπερ μάρκετ.

Τα ολλανδικά σούπερ μάρκετ επίσης προσφέρουν απομιμήσεις φέτας, όπως για παράδειγμα το άσπρο τυρί Aretina δανέζικης παραγωγής (της εταιρίας Arla). Όπως και για τη φέτα, τα σούπερ μάρκετ πουλάνε απομιμήσεις φέτας («λευκά τυριά») ιδιωτικής ετικέτας. Αυτά τα τυριά είναι γενικά φθηνότερα από την αυθεντική ελληνική φέτα.

Το ελληνικό τυρί επίσης προσφέρεται σε καταστήματα delicatessen και σε εξειδικευμένα καταστήματα. Τέλος, τα ελληνικά τυριά διατίθενται ευρέως στα ελληνικά καταστήματα τροφίμων στην Ολλανδία (καθώς και στα διαδικτυακά καταστήματα Ελλήνων στην Ολλανδία), όπου απαντάται μεγαλύτερη ποικιλία τυριών (λ.χ. μανούρι, κεφαλογραβιέρα, κασέρι και ανθότυρο). Η ζήτηση για αυτά τα τυριά αυξάνεται ως αποτέλεσμα της αύξησης της εισροής Ελλήνων στη χώρα. Ωστόσο, τα περισσότερα από τα προαναφερθέντα τυριά είναι άγνωστα στους ολλανδούς καταναλωτές.

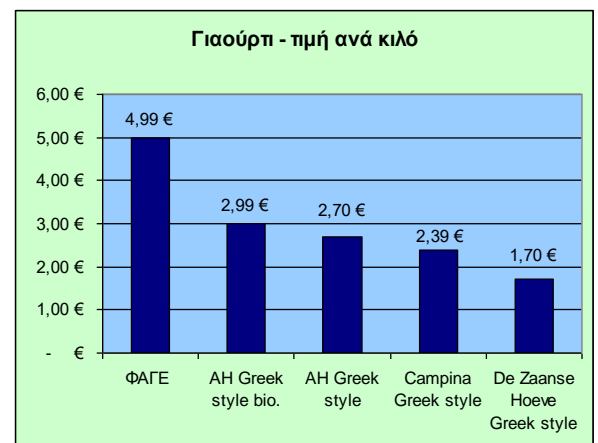
Γιαούρτι

Η εικόνα του ελληνικού γιαουρτιού ως προϊόντος συνδεδεμένου με την υγιή διατροφή καθώς και το γεγονός ότι περιέχει πολλές πρωτεΐνες, το καθιστούν πολύ δημοφιλές σε πολλούς ανθρώπους. Παρόλο που το ελληνικό γιαούρτι είναι γνωστό στην Ολλανδία, το αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι διατίθεται περιορισμένα στα ολλανδικά σούπερ μάρκετ. Στην πραγματικότητα, οι μεγαλύτερες αλυσίδες πωλούν επίσης διάφορα γιαούρτια "τύπου" ελληνικού γιαουρτιού (γιαούρτι "Greek Style"), είτε με δικές του ιδιωτικές ετικέτες είτε με επωνυμίες γαλακτοκομικών εταιρειών, όπως Campina, Almhof, Elinas, Optimel και De Zaanse Hoeve. Τα προαναφερθέντα γιαούρτια πωλούνται σε πολύ χαμηλότερη τιμή από το αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι.

Ακολουθούν, ενδεικτικά, οι τιμές καταναλωτή για το ελληνικό γιαούρτι και το γιαούρτι Greek Style σε διάφορες από τις μεγαλύτερες αλυσίδες ολλανδικών σούπερ μάρκετ.

Τιμές καταναλωτή γιαουρτιού– Albert Heijn

Γιαούρτι	Τιμή ανά κιλό
ΦΑΓΕ 0% και 5%	€ 4,99
AH βιολογικό Greek Style 10%	€ 2,99
AH Greek Style 5% και 10%	€ 2,70
Campina Greek Style 2%	€ 2,49
De Zaanse Hoeve Greek Style 10% και 2%	€ 1,70
Campina Greek Style 10%	€ 2,39

Τιμές καταναλωτή γιαουρτιού– Jumbo

Γιαούρτι	Προέλευση	Τιμή ανά κιλό
DODONI 10%	Ελλάδα	€ 5,02
DODONI 2% και 5%	Ελλάδα	€ 4,78
Campina Greek Style 2%	Ολλανδία	€ 2,49
Campina Greek Style 10%	Ολλανδία	€ 2,27
Jumbo Greek Style 10% και 0,1%	Ολλανδία	€ 1,69
MinusL Greek Style χωρίς λακτόζη	Γερμανία	€ 3,80
Jumbo βιολογικό Greek Style 10%	Ολλανδία	€ 2,88
Almhof Greek style 10% και 0%	Γερμανία	€ 3,09
Katharos	Ολλανδία	€ 2,76
Optimel Greek Style	Γερμανία	€ 3,89

Τιμές καταναλωτή γιαουρτιού – Plus

Γιαούρτι	Τιμή ανά κιλό
KPI KPI 10% και 2%	€ 3,59
Βιο+ βιολογικό Greek Style	€ 2,99
CampinaGreek Style 2%	€ 2,49
CampinaGreek Style 2%	€ 2,29
Zuivelmeester Greek Style 10% και 0,1%	€ 1,70
Melkan Greek Style 10%	€ 2,50

Με εξαίρεση το σούπερ μάρκετ Jumbo, τα σούπερ μάρκετ δεν περιέχουν στοιχεία σχετικά με την ακριβή προέλευση του γιαουρτιού στις ιστοσελίδες τους.

Στις μεγαλύτερες αλυσίδες βιολογικών σούπερ μάρκετ (Eko Plaza και Odin), δεν διατίθεται καθόλου αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι.

Γ. Εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων Ολλανδίας

Εμπόριο τυριού στην Ολλανδία

Σε δισ. €	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Εμπορικό ισοζύγιο	Μεταβολή εισαγωγών (%)	Μεταβολή εξαγωγών (%)
2016	1,068	3,159	2,091	-3,8	1,7
2017	1,246	3,564	2,318	16,7	12,8
2018	1,256	3,447	2,191	0,8	-3,3
2019	1,316	3,676	2,360	4,8	6,6
2020	1,236	3,704	2,468	-6,1	0,8

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι οι ολλανδικές εξαγωγές τυριού είναι περίπου τριπλάσιες από τις εισαγωγές, γεγονός που δημιουργεί το θετικό εμπορικό ισοζύγιο της χώρας.

Γ.1. Εισαγωγές

Παρά τη μεγάλη παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων της Ολλανδίας, η χώρα εισάγει πολλά γαλακτοκομικά προϊόντα από το εξωτερικό. Τα σημαντικότερα εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα στην Ολλανδία είναι τα ακόλουθα:

- 0406: Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί
- 0405: Βούτυρο και άλλες λιπαρές ουσίες του γάλακτος, γαλακτούχες κρέμες για επάλειψη
- 0402: Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών
- 0401: Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά
- 0404: Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού

Η χώρα επίσης εισάγει πολλά τυριά διαφόρων ειδών. Κατά τα τελευταία χρόνια, οι εισαγωγές τυριών της Ολλανδίας ανήλθαν σε περίπου 1,2 δισ. ευρώ, γεγονός που καθιστά την Ολλανδία την έκτη μεγαλύτερη χώρα όσον αφορά τις εισαγωγές τυριών. Το 2020 οι σημαντικότερες χώρες προέλευσης τυριών για την Ολλανδία ήταν η Γερμανία και το Βέλγιο ενώ η Ελλάδα κατέλαβε την 11^η θέση.

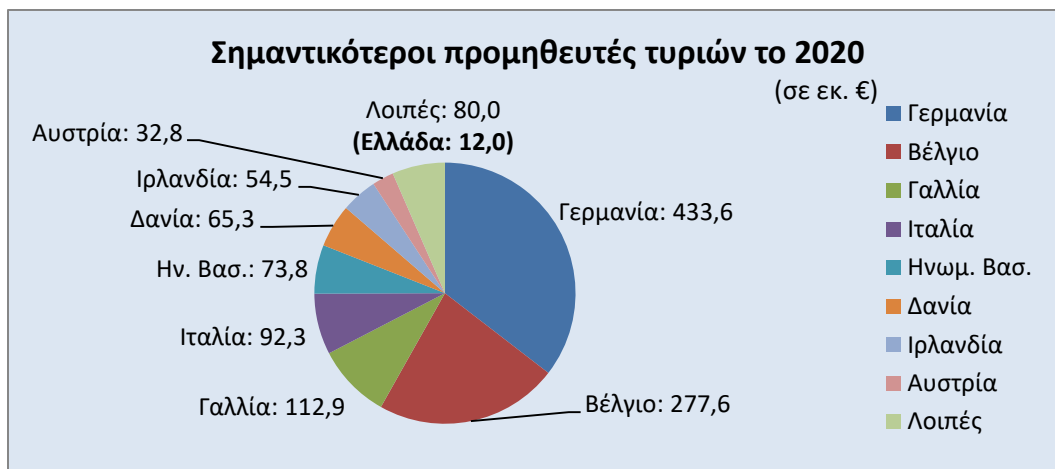
Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Τα τυριά που εισάγονται περισσότερο στην Ολλανδία κατά τα τελευταία χρόνια είναι τα ακόλουθα:

- 0406907800: Gouda (τυριά τύπου Gouda καταγωγής κυρίως Γερμανίας και Βελγίου)
- 0406105000: Φρέσκο τυρί, ακατέργαστο, με λιπαρά που δεν υπερβαίνουν το 40% κατά βάρος
- 0406103000: Mozzarella
- 0406902100: Cheddar
- 0406200000: Τυρί τριμμένο ή σε σκόνη, κάθε είδους
- 0406908400: Brie

Τα ανωτέρω τυριά έχουν πολύ μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς από την ελληνική φέτα.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους πιο σημαντικούς προμηθευτές τυριών:

Πηγή: TradeMap

Γ.2. Εξαγωγές

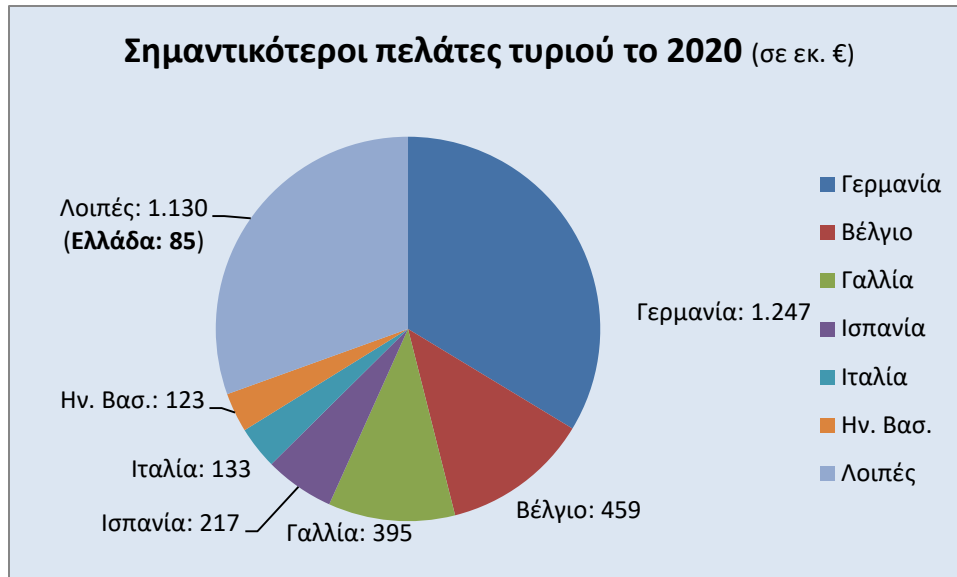
Συμφώνα με τη βάση δεδομένων TradeMap, η Ολλανδία, με εξαγωγές τυριού και στάρπης αξίας περίπου 4 δισ. ευρώ, είναι ο 2^{ος} μεγαλύτερος εξαγωγέας τυριού και στάρπης του κόσμου μετά τη Γερμανία. Το μερίδιο της Ολλανδίας στο παγκόσμιο εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων (δασμολογική κλάση "04") ανέρχεται σε σχεδόν 5%, ενώ ειδικά στη δασμολογική κλάση "0406" (τυρί & στάρπης) το μερίδιο της Ολλανδίας ανέρχεται σχεδόν στο 13%. Ως εκ τούτου, η Ολλανδία ανήκει στους πέντε μεγαλύτερους εξαγωγείς γαλακτοκομικών στον κόσμο, μαζί με τη Νέα Ζηλανδία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Λευκορωσία και τη Γερμανία. Από τον κατώτερα πίνακα φαίνεται η παγκοσμία σημασία της Ολλανδίας όσον αφορά τις εξαγωγές τυριών.

Πηγή: TradeMap

Κατά τα τελευταία χρόνια, οι εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθαν σε περίπου 9 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων περίπου 3,5 έως 3,7 δισεκατομμύρια ευρώ αντιστοιχούν στις εξαγωγές τυριών.

Οι σημαντικότεροι πελάτες για τα ολλανδικά τυροκομικά προϊόντα είναι η Γερμανία, το Βέλγιο (οι συνδυασμένες εξαγωγές προς τη Γερμανία και το Βέλγιο αντιπροσωπεύουν περίπου το 45% του συνολικού όγκου εξαγωγών), η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ισπανία (βλ. τον κατωτέρω πίνακα). Το 2020, η Ελλάδα ήταν ο ένατος σημαντικότερος πελάτης της Ολλανδίας όσον αφορά το τυρί, ενώ από την άλλη πλευρά, η Ολλανδία ήταν η δεύτερος πιο σημαντικός προμηθευτής τυριού για τη χώρα μας, με μερίδιο αγοράς σχεδόν 27%. Άλλες σημαντικές χώρες για τις ολλανδικές εξαγωγές τυριού ήταν η Ιαπωνία, η Σουηδία, η Δανία και η Πολωνία.

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Τα τυριά που εξαγονται περισσότερο στην Ολλανδία κατά τα τελευταία χρόνια είναι τα ακόλουθα:

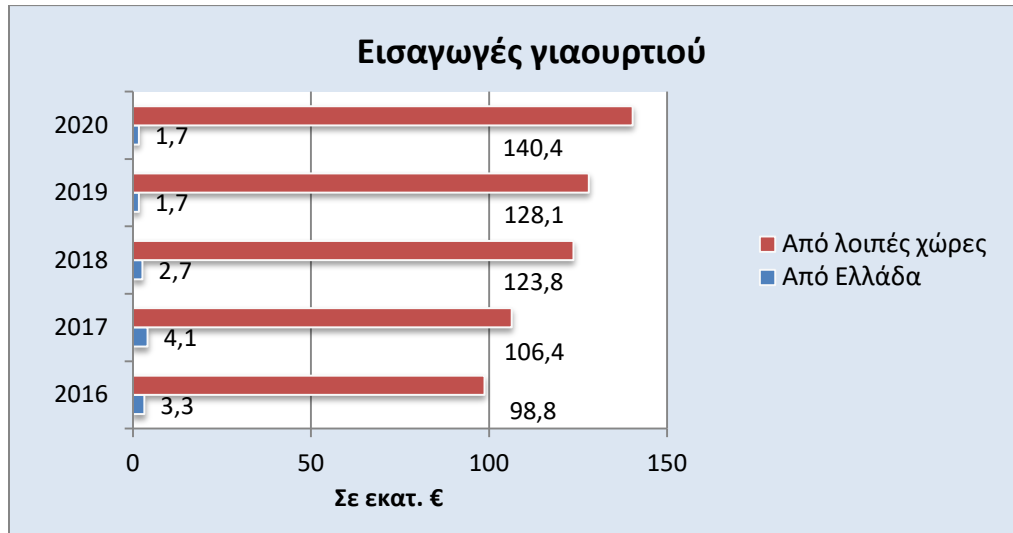
- 0406907800: Gouda
- 0406200000: Τυρί τριμμένο ή σε σκόνη, κάθε είδους
- 0406907400: Maasdam
- 0406902300: Edam
- 0406908900: Τυριά από αγελαδινό γάλα με περιεκτικότητα σε λιπαρά που δεν υπερβαίνει το 40%
- 0406901310: Emmentaler

Εισαγωγές Γιαουρτιού

Οι ολλανδικές εισαγωγές γιαουρτιού προέρχονται κατά περίπου 75% από τη Γερμανία. Το Βέλγιο είναι η δεύτερη χώρα προέλευσης γιαουρτιού για την Ολλανδία, με μερίδιο περίπου 13%. Η Ελλάδα κατά τα τελευταία χρόνια είχε ελάχιστο μερίδιο εισαγωγής 1,3% (2019) και μέγιστο 3,7% (2017).

Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι το μερίδιο ελληνικών εισαγωγών γιαουρτιού είναι αρκετά μικρό και μάλιστα έχει μειωθεί κατά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων TradeMap (δασμολογική κατηγορία "0403" - βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένο κρέμα, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα γάλατα), η Ελλάδα ήταν η 11η πιο σημαντική χώρα όσον αφορά την αξία της εισαγωγής γιαουρτιού το 2020. Συγκριτικά, το 2016, η Ελλάδα ήταν η 5η πιο σημαντική χώρα για την εισαγωγή γιαουρτιού. Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων TradeMap, περίπου 1.000 τόνοι γιαουρτιού από την Ελλάδα

εισήχθησαν ετησίως τα τελευταία τρία χρόνια. Το ελληνικό γιαούρτι σημείωσε ρεκόρ εισαγωγών στην Ολλανδία το 2016, με 2.342 εισαγόμενους τόνους.

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους πιο σημαντικούς προμηθευτές γιαουρτιού (δασμολογική κατηγορία 0403) για την Ολλανδία κατά τα τελευταία τρία χρόνια.

Εισαγωγές γιαουρτιού (σε χιλ. €) – σημαντικότεροι προμηθευτές

Χώρα	2018	2019	2020
Γερμανία	137.814	141.398	143.452
Βέλγιο	38.959	41.436	52.769
Γαλλία	36.346	38.915	33.515
Λουξεμβούργο	5.877	7.891	9.399
Ιρλανδία	1.095	6.155	4.390
Σουηδία	1.324	2.193	3.590
Αυστρία	2.122	2.322	2.523
Ηνωμένο Βασίλειο	903	2.024	1.795
Ισπανία	311	1.328	1.786
Τσεχία	1.351	1.850	1.694
Ελλάδα	2.867	1.710	1.646

Πηγή: Trade Map

Δ. Διμερές εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων

Όπως προκύπτει από τους παρακάτω πίνακες, το εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων Ελλάδας – Ολλανδίας είναι ιδιαίτερος αρνητικό για την χώρα μας, σε αντίθεση από ό, τι συμβαίνει λ.χ. με το εμπορικό μας ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων με τη Γερμανία: το τελευταίο είναι μεν αρνητικό για τη χώρα μας αλλά με μικρή απόκλιση, καθώς οι εξαγωγές και εισαγωγές τυροκομικών προϊόντων μεταξύ Γερμανίας και Ελλάδας είναι μάλλον σε ισορροπία.

Διμερές εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων* Ελλάδα – Ολλανδίας

Σε χιλ. €	Εισαγωγές ΕΛ	Εξαγωγές ΕΛ	Εμπορικό ισοζύγιο ΕΛ	Ετήσια μεταβολή εισαγωγών ΕΛ (%)	Ετήσια μεταβολή εξαγωγών ΕΛ (%)
2016	158.436	11.562	-146.874	-6	-1,3
2017	189.310	13.041	-176.269	19,5	12,8
2018	166.309	14.043	-152.266	-12,2	7,7
2019	162.244	13.475	-148.769	-2,4	-4
2020	131.919	16.197	-115.722	-18,7	20,2

Πηγή: TradeMap

*Του τυριού συμπεριλαμβανομένου

Διμερές εμπόριο τυριού Ελλάδα – Ολλανδίας

Σε χιλ. €	Εισαγωγές ΕΛ	Εξαγωγές ΕΛ	Εμπορικό ισοζύγιο ΕΛ	Ετήσια Μεταβολή εισαγωγών ΕΛ (%)	Ετήσια Μεταβολή εξαγωγών ΕΛ (%)
2016	108.179	7.680	-100.499	2	-13,5
2017	141.739	7.814	-133.925	31	1,7
2018	116.095	8.979	-107.116	-18,1	14,9
2019	119.672	9.476	-110.196	-3,1	5,5
2020	86.751	11.965	-74.786	-25,7	26,3

Πηγή: TradeMap

Δ.1. Ελληνικές εξαγωγές στην Ολλανδία

Για την Ολλανδία, τα σημαντικότερα εισαγόμενα ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα είναι η φέτα και το γιαούρτι (βλ. και προηγούμενο κεφάλαιο, Γ.3). Σημειώνουμε ότι η Ολλανδία είναι ένας αρκετά σημαντικός πελάτης για τις ελληνικές εξαγωγές φέτας, ενώ οι επανεξαγωγές φέτας από την Ολλανδία είναι περίπου πέντε φορές υψηλότερες από τις εισαγωγές της. Οι επανεξαγωγές φέτας της Ολλανδίας κατευθύνονται σχεδόν στο σύνολό τους προς τη Γερμανία.

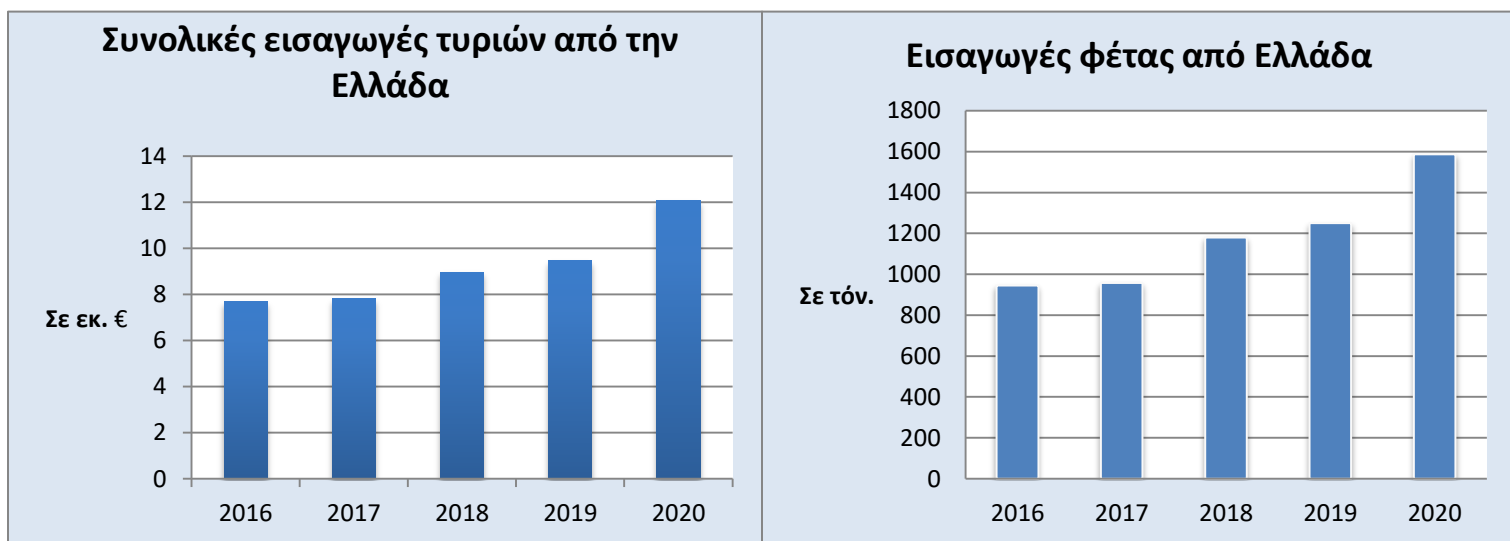
Άλλα εισαγόμενα είδη τυριού από την Ελλάδα στην Ολλανδία, εκτός της φέτας, είναι τα εξής:

- 0406903500: Κεφαλοτύρι
- 0406907800: Gouda
- 0406908510: Κεφαλογραβιέρα και κασέρι (αν μπορεί να κατέβει παρακάτω)

Συμφώνα με τη βάση δεδομένων «TradeMap», η Ολλανδία ήταν η 10^η σημαντικότερη χώρα για την εξαγωγή τυριών από την Ελλάδα το 2020.

Οι ολλανδικές εισαγωγές τυριών από την Ελλάδα ανήλθαν σε 12 εκ. ευρώ το 2020, γεγονός που σημαίνει αύξηση κατά 27,5% σε σύγκριση με το 2019. Από τη βάση δεδομένων TradeMap φαίνεται ότι το ελληνικό μερίδιο των ολλανδικών εισαγωγών τυριών και στάρπης ήταν περίπου 0,98% το 2020.

Ποσοστό περίπου 75%-80% των εισαγωγών τυριών από την Ελλάδα είναι φέτα. Συγκριμένα, το 2020 εισήχθησαν 2.121,9 τόνοι τυριού από την Ελλάδα, εκ των οποίων οι 1.586,8 τόνους ήταν φέτα. Η Ολλανδία επίσης εισάγει μεγάλες ποσότητες φέτας από γειτονικές χώρες όπως η Γερμανία, το Βέλγιο και η Δανία.

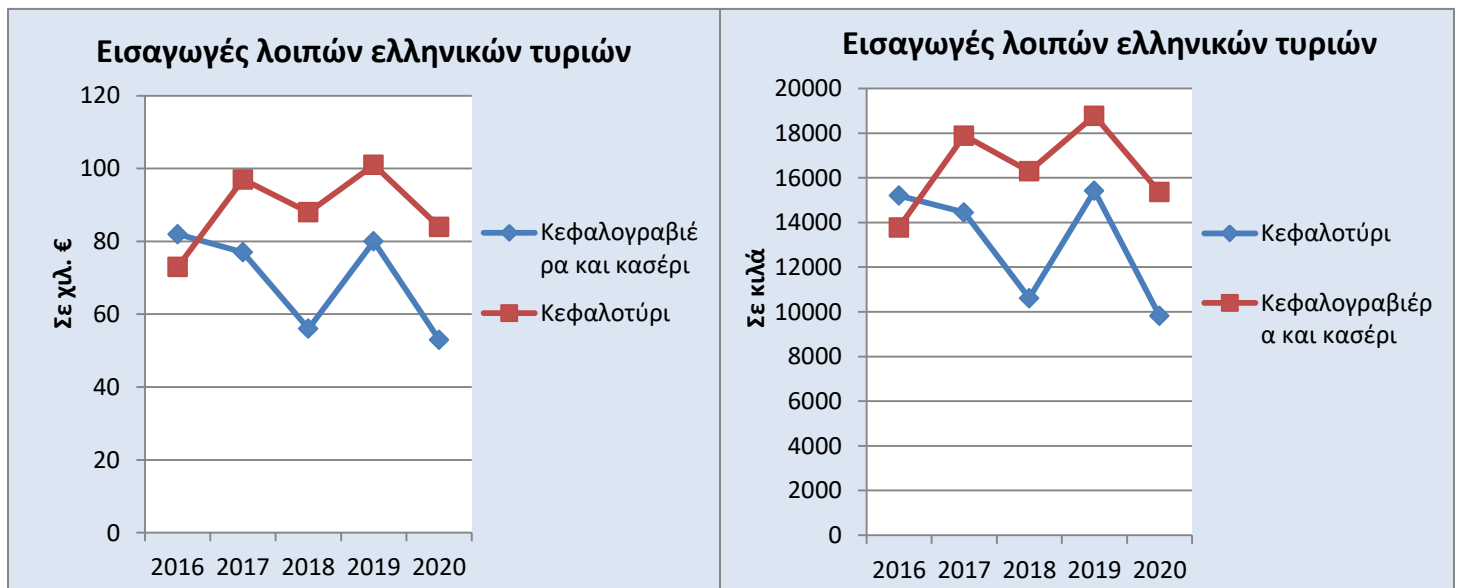
Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Ολλανδικές εισαγωγές φέτας (2017-2020)

Εισαγωγές φέτας(σε εκατ. €)	2017	2018	2019	2020
Συνολικές εισαγωγές	9.587	11.145	11.111	19.258
Εισαγωγές από Ελλάδα (% επί συνόλου)	6.562 (68,4%)	7.750 (69,5%)	7.558 (68,0%)	9.396 (48,8%)
Εισαγωγές φέτας (σε τόνους)	2017	2018	2019	2020
Συνολικές εισαγωγές	1.553,5	1.816	1.880,2	3.546,7
Εισαγωγές από Ελλάδα (% επί συνόλου)	958.5 (61,7%)	1.180 (65%)	1.250,8 (66,5%)	1.586,8 (44,7%)
Τιμή ανά κιλό εισαγόμενης φέτας	2017	2018	2019	2020
Από Ελλάδα	€ 6,84	€ 6,42	€ 6,04	€ 5,92
Από άλλες χώρες μέσω επανεξαγωγών	€ 5,08	€ 5,62	€ 5,65	€ 5,03
Κατά μ.ό.	€ 6,17	€ 6,14	€ 5,91	€ 5,43

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Ένα αρκετά αξιοσημείωτο συμπέρασμα από τον ανωτέρω πίνακα είναι ότι η επανεισαγόμενη από άλλες χώρες φέτα στην Ολλανδία είναι φθηνότερη από τη φέτα που εισάγεται απευθείας από την Ελλάδα. Αυτό θα μπορούσε να εξηγήσει τη μείωση του μεριδίου φέτας που εισάγεται απευθείας από την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Λόγω πιθανών πλεονεκτημάτων οικονομίας κλίμακας, η φέτα εισάγεται επίσης σε μεγάλες ποσότητες μέσω της Γερμανίας.

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Δ.2. Εισαγωγές Ελλάδας από Ολλανδία

Η Ολλανδία είναι ο δεύτερος προμηθευτής γαλακτοκομικών προϊόντων για την Ελλάδα.

Τα σημαντικότερα τυριά που εισάγονται από την Ολλανδία στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τα Gouda και Edam. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει την πορεία των ελληνικών εισαγωγών τυριού από την Ολλανδία κατά τα τελευταία χρόνια.

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Ελληνικές εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από την Ολλανδία (σε χιλ. €)

	Τυρί και σάρπη	Γάλα και κρέμα γάλακτος (με και χωρίς ζάχαρη)	Βούτυρο και άλλες λιπαρές ουσίες του γάλακτος	Ορός γάλακτος	Αυγά
2016	108.179	40.279	7.426	1.745	638
2017	141.739	35.159	10.331	1.372	645
2018	116.095	35.840	11.287	1.926	309
2019	119.672	30.292	9.576	1.529	313
2020	86.751	33.723	7.926	2.635	814

Πηγή: TradeMap

E. Προοπτικές

Παρά την ευρεία διαθεσιμότητα της ελληνικής φέτας στην Ολλανδία, τα ελληνικά τυριά έχουν ακόμα πολύ έδαφος για να κερδίσουν.

Δεδομένης της εικόνας της ελληνικής φέτας ως ενός υγιεινού προϊόντος σε συνδυασμό με την τάση προς πιο υγιεινή διατροφή στην Ολλανδία, η ζήτηση φέτας θα μπορέσει να αυξηθεί περαιτέρω μέσα στα επόμενα χρόνια.

Επιπλέον, σύμφωνα με την Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία, η Ολλανδία πραγματοποιεί όλο και περισσότερες εισαγωγές από την Ελλάδα. Μάλιστα στην κατηγορία "τρόφιμα", η αξία των εισαγωγών από την Ελλάδα είναι σχεδόν διπλάσια σε σύγκριση με πριν από δεκαπέντε έτη. Το 2020, τα ελληνικά προϊόντα στον τομέα τροφίμων σημείωσαν ρεκόρ εξαγωγών προς την Ολλανδία φθάνοντας σχεδόν στα 160 εκατ., εκ των οποίων τα γαλακτοκομικά προϊόντα ήσαν αξίας 17 εκ. ευρώ. Πιο συγκριμένα, οι εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από την Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 183% από το 2012 έως το 2020.

Στα σούπερ μάρκετ, οι επωνυμίες φέτας, Δωδώνη και Σαλάκης είναι καλά εδραιωμένες, αφήνοντας λίγο χώρο για άλλες επωνυμίες φέτας σε αυτό το στάδιο. Σε γενικές γραμμές, οι λοιπές ποικιλίες ελληνικών τυριών δεν είναι διαθέσιμες στα ολλανδικά σούπερ μάρκετ, αφήνοντας έτσι χώρο για νεοεισερχόμενους στην αγορά.

Ένα βασικό πρόβλημα εν γένει για τους Έλληνες παραγωγούς/εξαγωγείς είναι η δυσκολία τους να ανταποκριθούν στα μεγάλα μεγέθη της πολύ ανταγωνιστικής ολλανδικής αγοράς. Είναι συνεπώς αναγκαίο οι Έλληνες παραγωγοί/εξαγωγείς γαλακτοκομικών προϊόντων να έχουν υπ' όψιν ότι ιδιαίτερα τα ολλανδικά σούπερ μάρκετ απαιτούν μεγάλες ποσότητες ενός προϊόντος και συνέπεια στους χρόνους παράδοσης. Λόγω των προαναφερθέντων, είναι σημαντικό για τους Έλληνες παραγωγούς/επιχειρηματίες του κλάδου να δημιουργήσουν μια κατάλληλη στρατηγική για την είσοδο στη χώρα.

Λόγω της υψηλής ποιότητας των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων και, παράλληλα, του βαθμού στον οποίο είναι προσιτά λόγω τιμής, τα ελληνικά προϊόντα θα μπορέσουν να αποκτήσουν έναν πιο σημαντικό ρόλο στην αγορά «delicatessen» και «premium products» (λ.χ. εξειδικευμένα καταστήματα τυριών). Επίσης, τα βιολογικά τυριά θα μπορέσουν να βρουν χώρο σε καταστήματα βιολογικών προϊόντων (λ.χ. Ekorplaza και Odin). Οι πελάτες βιολογικών καταστημάτων γενικά έχουν μεγαλύτερη προθυμία να πληρώσουν για την ποιότητα ενός προϊόντος. Σημειώνουμε πάντως ότι, επί του παρόντος, το μερίδιο αγοράς των βιολογικών προϊόντων στην Ολλανδία δεν έχει φτάσει στο ύψος του μεριδίου γειτονικών χωρών όπως η Γερμανία.

Z. Σχετικές οργανώσεις/ενώσεις και πηγές

Οι σημαντικότερες οργανώσεις και ενώσεις στον γαλακτοκομικό τομέα είναι οι εξής:

- NZO (Dutch Dairy Association): www.nzo.nl
- Gemzu (Dutch Dairy Traders): www.gemzu.nl
- SIBK (Foundation Importers of Foreign Cheese): www.sibk.nl
- ZuivelNL (Dutch Dairy Chain Organization): www.zuivelnl.org

Πηγές:

<https://www.zuivelnl.org/uploads/images/Zuivel-in-cijfers-2018.pdf>

<https://www.statista.com/statistics/712092/dairy-consumption-per-capita-in-the-netherlands-by-milk-product/#:~:text=Milk%20was%20the%20most%20frequently,capita%20consumption%20of%2038%20kilos.>

https://www.zuivelnl.org/uploads/images/Marktinformatie-en-Export/20200209-ZuivelNL-Zuivel-in-Cijfers-ENG_lowres_spreads.pdf

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81267ned/table?ts=1624544631773>

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/7425zuiv/table?ts=1624627882580>

<https://www.statista.com/statistics/712196/cheese-consumption-per-capita-in-the-netherlands-product/>

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83926NED/table?ts=1624972011854>

<https://www.zuivelnl.org/marktinformatie/zuivel-in-cijfers>

<https://research.rabobank.com/far/en/sectors/dairy/filling-the-hole-in-the-dutch-cheese-market.html>

<https://www.dairyglobal.net/Market-trends/Articles/2019/4/Less-margins-but-Dutch-produce-more-cheese-413915E/>

<https://www.ad.nl/koken-en-eten/nederlanders-zijn-verknocht-aan-hun-kaas~a221206d/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

<https://www.dairyglobal.net/Market-trends/Articles/2021/5/The-Dutch-dairy-industry-Facts-figures-and-farm-trends-743767E/>

https://www.moproweb.de/wp-content/uploads/2019/03/Rabobank_Hole-in-Dutch-Cheese-Market_Scheper_December2018.pdf